

Quickscan Flora- en faunawet complex 1023,1033 en de gymzaal in Lariks

Quickscan complex 1023,1033 en de gymzaal in Lariks

Status

concept

Datum

26 september 2016

Handtekening

Wijnanda Hulsegge

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Wettelijk kader	5
1.3 Onderzoeksmethode	5
1.4 Ligging en beschrijving plangebied	6
1.5 Voorgenomen ontwikkeling	8
2 Resultaten en effecten	9
2.1 Matig en zwaar beschermde soorten	9
2.1.1 Flora	9
2.1.2 Vogels	9
2.1.3 Vleermuizen	12
2.1.4 Grondgebonden zoogdieren	16
2.2 Overige soorten	16
2.3 Licht beschermde soorten	16
3 Conclusie.....	17
3.1 Conclusie beschermde soorten	17
3.2 Samenvatting effecten en vervolg	17

4 Literatuur en bronnen	19
B 1 Bijlage: Flora-en faunawet	21
Flora- en faunawet	22
Wetsartikelen	22
Beschermingscategorieën	22
Toetsingskader Flora- en faunawet	23
Rode lijsten	25

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De geplande werkzaamheden van woningbouwvereniging Actium bestaan deels uit sloop en deels uit groot onderhoud van de flatgebouwen van complex 1023,1033 en de sporthal in Lariks in Assen. Wanneer een initiatiefnemer plannen ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen, is een onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten vereist.

Actium heeft Buro Bakker gevraagd om aan de hand van een verkennend onderzoek te beoordelen of de geplande werkzaamheden negatieve effecten kunnen hebben op beschermde soorten flora en fauna van de Flora- en faunawet.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Indien schade niet volledig is te vermijden, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

Voor deze quickscan is de Flora- en faunawet relevant. De Flora- en faunawet regelt de bescherming een aantal veelal zeldzame en kwetsbare planten- en diersoorten. Met de Flora- en faunawet is de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. De Flora- en faunawet vormt dan ook het toetsingskader voor deze quickscan. De Flora- en faunawet is overal in Nederland van toepassing, ongeacht het type of de omvang van de werkzaamheden of activiteiten.

De Flora- en faunawet hanteert drie verschillende beschermingsniveaus gehanteerd: een lichte, een matige en een zware bescherming. Voor soorten met een lichte bescherming geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen. Bij matig en zwaar beschermde soorten zijn mitigerende (schadebeperkende) maatregelen van toepassing als effecten van de gewenste ontwikkeling niet uitgesloten kunnen worden. Dit betekent dat het ontwerp, planning en/of uitvoering zodanig afgestemd dienen te worden op de aanwezige beschermde soorten, zodat de functionaliteit van de verblijfplaats van deze soorten behouden blijft. Een ontheffingsprocedure treedt in werking als, ondanks het treffen van mitigerende maatregelen, overtredingen van de verbodsbepalingen niet zijn te vermijden.

Een nadere toelichting op de Flora- en faunawet is te vinden in Bijlage 1.

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

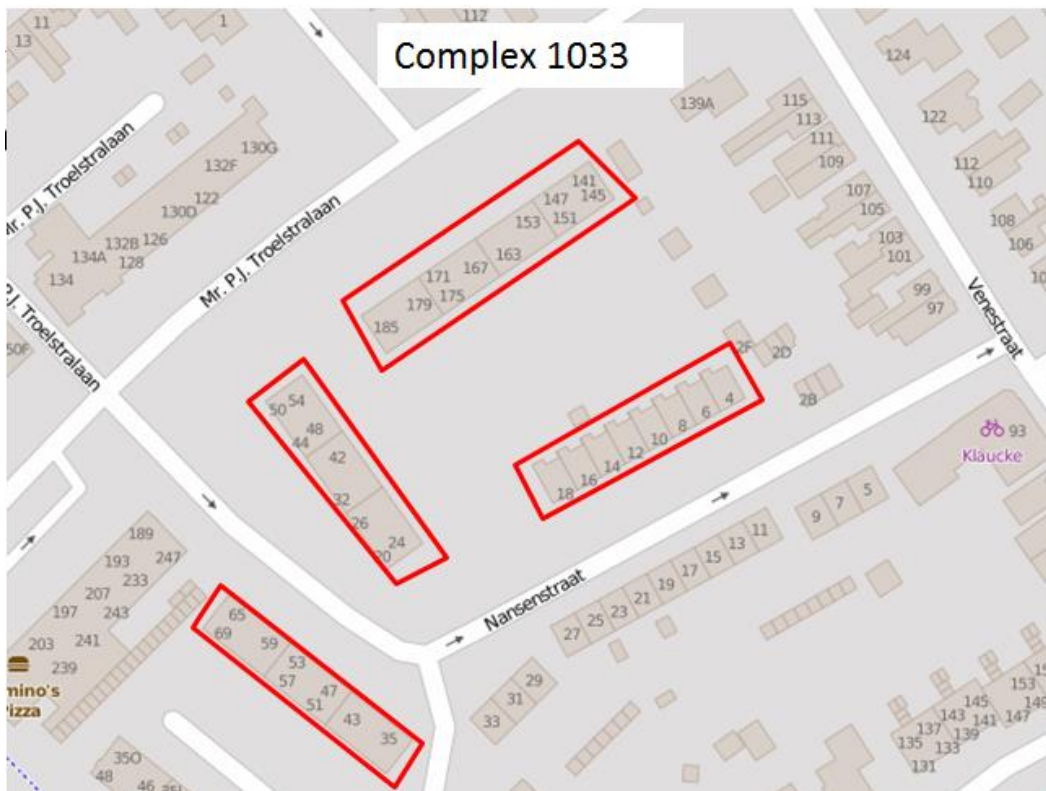
Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDF) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4).

Veldonderzoek

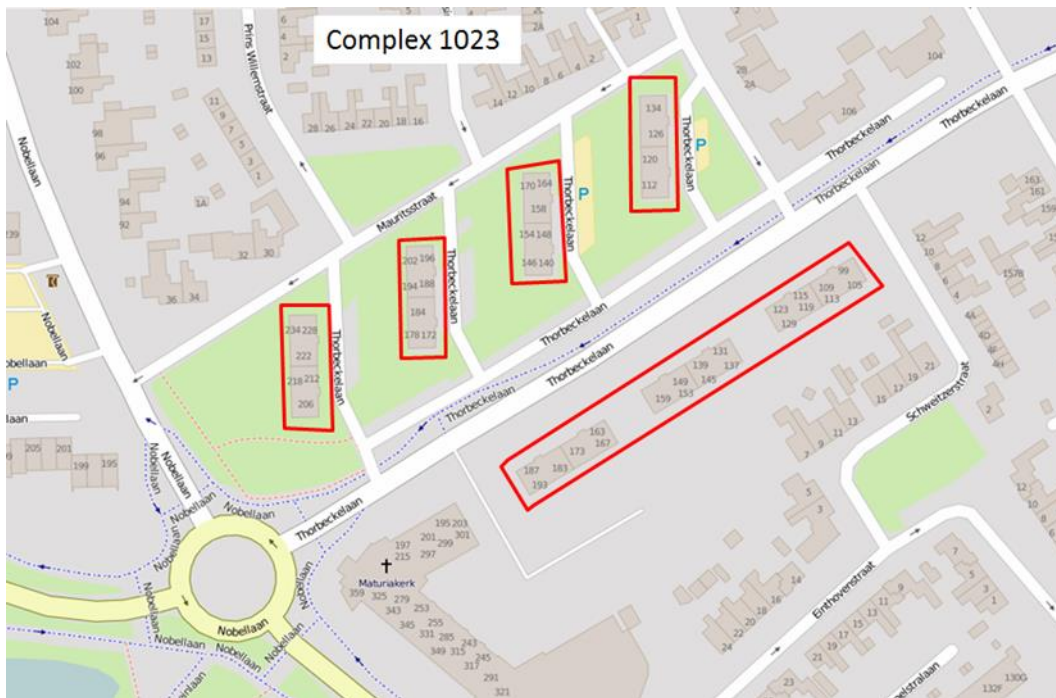
Op 19-07-2016 is een verkenning van de gebouwen in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksgebied) uitgevoerd door een ecooloog. Om de bereikbaarheid van de spouw te beoordelen is op 13-09-2016 tevens een inpannige controle uitgevoerd. Op 14-09-2016 is de toegevoegde rijtjeswoning aan de Nansenstraat van complex 1033 beoordeeld. De waargenomen beschermde soorten genoteerd. Tevens is er beoordeeld of de gebouwen geschikt zijn als verblijfplaats voor beschermde soorten.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

De plangebieden zijn gelegen in de wijk Lariks in Assen. Het gaat om een negental flatgebouwen, een blok rijtjes woningen en een sporthal. De ligging van de bebouwing van complex 1033 is in figuur 1 aangegeven. De ligging van complex 1023 is weergegeven in figuur 2. Alle flatgebouwen zijn vier verdiepingen hoog en zijn omringd door kort gemaaid grasvelden en gemeente perkjes (figuur 4). De rijtjeswoningen bestaan uit drie verdiepingen, met pannen bedekte daken en dakgoten (figuur 5). De sporthal bestaat uit één laag met een plat dak en is omringd door kort gemaaid gras en een paar rode kastanjes langs de wegzijde (figuur 3 en 5).

Figuur 1 De ligging van het plangebied complex 1033. (Bron: openstreetmaps.org).

Figuur 2 De ligging van het plangebied complex 1023 (Bron: openstreetmaps.org).

Figuur 3 De ligging van het plangebied sporthal (Bron: openstreetmaps.org).

Figuur 4 (links) Impressie flatgebouw complex 1033. (rechts) Impressie flatgebouw complex 1023

Figuur 5 (links) Impressie Sporthal. (rechts) Impressie rijtjeswoningen complex 1033

1.5 Voorgenomen ontwikkeling

In onderstaande tabel zijn alle complexen weergegeven, met daarachter de locatie en het type werkzaamheden dat er wordt uitgevoerd.

Tabel 1 Locaties van de quickscan met daarbij het onderdeel waar werkzaamheden aan plaatsvinden.

Complex	Straat	Type werk
1033	Mr PJ Troelstralaan 141 t/m 187 en Nansenstraat 4 t/m 18 en 20 t/m 69	Sloop, optie groot onderhoud
1023	Thorbeckelaan 99 t/m 234	Sloop, optie groot onderhoud
Sporthal	Selma Lagerlöflaan 2	Sloop

2 | Resultaten en effecten

Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna. Per soortgroep zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Flora- en faunawet. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is een onderscheid gemaakt in matig en zwaar beschermde soorten (§ 2.1) en licht beschermde soorten (§ 2.2).

2.1 Matig en zwaar beschermde soorten

2.1.1 Flora

Complex 1033 en 1023

Aanwezige beschermde soorten

In het plangebied is geen geschikte groeilocatie voor matig en zwaar beschermde plantensoorten. Gunstige omstandigheden ontbreken voor beschermde planten omdat het terrein regelmatig wordt kort gemaaid en de gemeente perkjes worden met regelmaat beheerd. Tevens is een gedeelte ingericht als groentetuin in de binnentuin van de Nansenstraat. De begroeiing bij de rijtjeswoningen in de Nansenstraat bestaan uit strak aangelegde gecultiveerde tuintjes. Hierdoor is het plangebied intensief beheerd en voedselrijk. Beschermde planten eisen meer voedselarme en extensief beheerde omstandigheden. Ook zijn er geen waarnemingen van beschermde planten bekend binnen het plangebied en omgeving. Het is dus uitgesloten dat matig en zwaar beschermde flora voorkomen in het plangebied.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van geschikte groeiplaatsen, zijn effecten uitgesloten en vervolgstappen voor beschermde flora niet aan de orde.

Sporthal

Aanwezige beschermde soorten

In het plangebied is geen geschikte groeilocatie voor matig en zwaar beschermde plantensoorten. Langs de wegzijde staan rode kastanjes, de rest van de groenvoorziening bestaat uit kort gemaaid gras en een aantal struiken. Gunstige omstandigheden ontbreken voor beschermde planten, omdat het terrein regelmatig wordt kort gemaaid. Hierdoor is het plangebied intensief beheerd. Beschermde planten eisen meer voedselarme en extensief beheerde omstandigheden. Ook zijn er geen waarnemingen van beschermde planten bekend binnen het plangebied en omgeving. Het is dus uitgesloten dat matig en zwaar beschermde flora voorkomen in het plangebied.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van geschikte groeiplaatsen, zijn effecten uitgesloten en vervolgstappen voor beschermde flora niet aan de orde.

2.1.2 Vogels

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat zij hun nestplaatsen en/of hun vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond in gebruik hebben. Deze nesten vallen jaarrond onder het beschermingsregime van artikel 11 van de Flora- en faunawet. De broedvogels en hun nesten die niet jaarrond zijn beschermd, zijn alleen gedurende het broedseizoen beschermd.

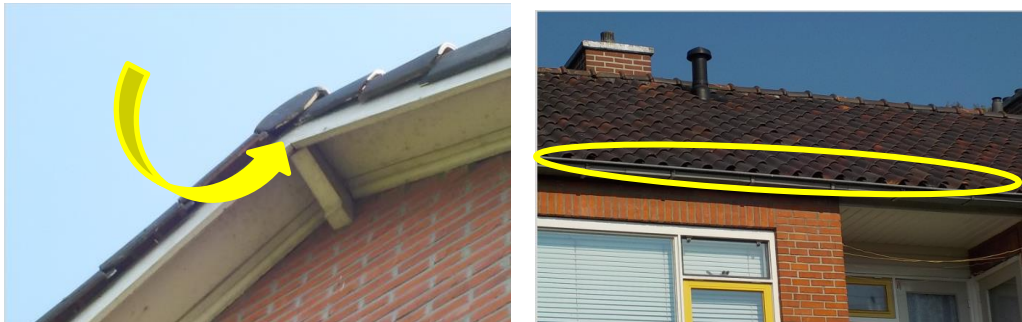
Complex 1033 en 1023

Aanwezige beschermde soorten

Jaarrond beschermde nesten

Uit brononderzoek komt naar voren dat de huismus en gierzwaluw in de omgeving van het plangebied voorkomen. De rijtjeswoningen aan de Nansenstraat 4 t/m 18 zijn mogelijk geschikt als verblijfplaats voor de gierzwaluw en huismus. De nokpannen zitten niet strak aangesloten op het dak en op een paar plekken zitten de dakpannen los. Door deze openingen kunnen gierzwaluw onder de dakpannen komen. Via de dakgoot kunnen er huismussen onder de dakpannen komen en er hun nest bouwen (zie figuur 6). Om met zekerheid uit te kunnen sluiten dat er geen schade optreedt aan de jaarrond beschermde verblijfplaatsen van de gierzwaluw en de huismus is er nader onderzoek nodig conform de soortenstandaards.

De flatgebouwen in het onderzoeksgebied hebben een plat dak. Hier ontbreken geschikte plekken als nestplek voor soorten als gierzwaluw en huismus.

Figuur 6 (links) Nokpan zit niet strak aangesloten wat de gierzwaluw toegang kan bieden tot onder de dakpannen. (rechts) Via de dakgoot kunnen de huismussen onder de dakpannen komen.

Algemeen beschermde nesten

Tijdens het bezoek is er in het plangebied een houtduif aangetroffen. De begroeiing in het plangebied vormen een geschikte plek voor algemene broedvogels om tot broeden te komen. De struiken/bomen vormen een geschikt broedhabitat voor vogels als houtduif, merel en winterkoning. Op de daken van de flatgebouwen kunnen bij de schoorstenen soorten als de kauw tot broeden komen. Ook de scholekster kan van de platte daken gebruikmaken om te broeden.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde soorten

De rijtjeswoningen in complex 1033 bieden mogelijke een geschikte verblijfplaats voor gierzwaluwen en huismussen. Om uitsluitel te verkrijgen over de aanwezigheid van nesten van gierzwaluw en huismus is nader onderzoek conform de van toepassing zijnde soortenstandaards noodzakelijk:

- Voor de gierzwaluw houdt dit in dat er drie rondes tussen 1 juni en 15 juli moeten plaatsvinden met tussen de bezoeken minimaal 10 dagen.
- Voor de huismus zijn er twee rondes tussen 1 april en 15 mei nodig, tevens met een tussentijd van minimaal 10 dagen.

Indien nesten van huismus en/of gierzwaluw worden aangetroffen is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Onderdeel van het aanvragen van een ontheffing is het opstellen van een projectplan en het uitwerken van compenserende en mitigerende maatregelen.

Voor de flatgebouwen in complex 1033 en 1023 zijn geen vervolg stappen aan de orde voor jaarrond beschermde soorten.

Algemene broedvogels

Voor de aanwezige broedvogels geldt dat wanneer de geplande werkzaamheden tijdens het broedseizoen uitgevoerd worden, de broedvogels worden verstoord en hun nesten kunnen worden aange-

tast. Dit betreft zowel de vogels die in het plangebied zelf broeden als de broedvogels die zich in de omgeving binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden. Volgens de Flora- en faunawet is het niet toegestaan broedende vogels en hun nesten te vernielen dan wel te verstoren. Overtreding van de Flora- en faunawet is te voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen. De volgende mitigerende maatregelen kunnen worden toegepast:

- De werkzaamheden dienen daarom bij voorkeur buiten het broedseizoen plaats te vinden. Het broedseizoen loopt voor de aangetroffen of verwachte soorten globaal van half maart tot half juli.
- Indien werkzaamheden niet buiten het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd, dan is voorafgaand aan de sloop een broedvogelcontrole nodig. Als blijkt dat geen nesten aanwezig zijn kan de sloop doorgaan, als blijkt dat een ingebruikzijd nest aanwezig is, dan dient te worden gewacht tot de vogel is uitgebroed en de jongen vliegvlug zijn.

Sporthal

Aanwezige beschermde soorten

Jaarrond beschermde nesten

De sporthal heeft een plat dak waardoor de bebouwing ongeschikt is als verblijfplaats voor jaarrond beschermde vogels als huismussen/of gierzwaluw. De sporthal is ongeschikt voor jaarrond beschermde vogelsoorten.

Algemeen beschermde nesten

Het plangebied en de omgeving vormen een geschikte plek voor broedvogels om tot broeden te komen. Het dak vormt een geschikt broedhabitat voor de scholekster en de struiken vormen een geschikt broedhabitat voor vogels als koolmees, merel en winterkoning.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde soorten

Voor de sloop van de sporthal leiden de geplande werkzaamheden niet tot negatieve effecten op jaarrond beschermde vogels.

Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

Algemene broedvogels

Voor de aanwezige broedvogels geldt dat wanneer de geplande werkzaamheden tijdens het broedseizoen uitgevoerd worden, de broedvogels worden verstoord en hun nesten kunnen worden aangetast. Dit betreft zowel de vogels die in het plangebied zelf broeden als de broedvogels die zich in de omgeving binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden. Volgens de Flora- en faunawet is het niet toegestaan broedende vogels en hun nesten te vernielen dan wel te verstoren. Overtreding van de Flora- en faunawet is te voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen. De volgende mitigerende maatregelen kunnen worden toegepast:

- De werkzaamheden dienen daarom bij voorkeur buiten het broedseizoen plaats te vinden. Het broedseizoen loopt voor de aangetroffen of verwachte soorten globaal van half maart tot half juli.
- Indien werkzaamheden niet buiten het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd, dan is voorafgaand aan de sloop een broedvogelcontrole nodig. Als blijkt dat geen nesten aanwezig zijn kan de sloop doorgaan, als blijkt dat een ingebruikzijd nest aanwezig is, dan dient te worden gewacht tot de vogel is uitgebroed en de jongen vliegvlug zijn.

2.1.3 Vleermuizen

Complex 1033

Aanwezige beschermde soorten

Verblijfplaatsen

Blauwe flatgebouwen (Nansenstraat en Troelstralaan)

De twee flatgebouwen met de blauwe rand, Nansenstraat nr. 20-54 en Pr PJ Troelstralaan nr. 141-187, zijn geschikt als mogelijk verblijfplaats van de vleermuis. Aan de achterzijde van de flatgebouwen zitten ventilatieroosters in de spouwmuur met een vrije aanvliegeroute. Uit de in pandige controle blijkt dat deze ventilatieroosters de roosters open zijn en voor vleermuizen een geschikte mogelijkheid bieden om binnen in de spouwmuur te komen.

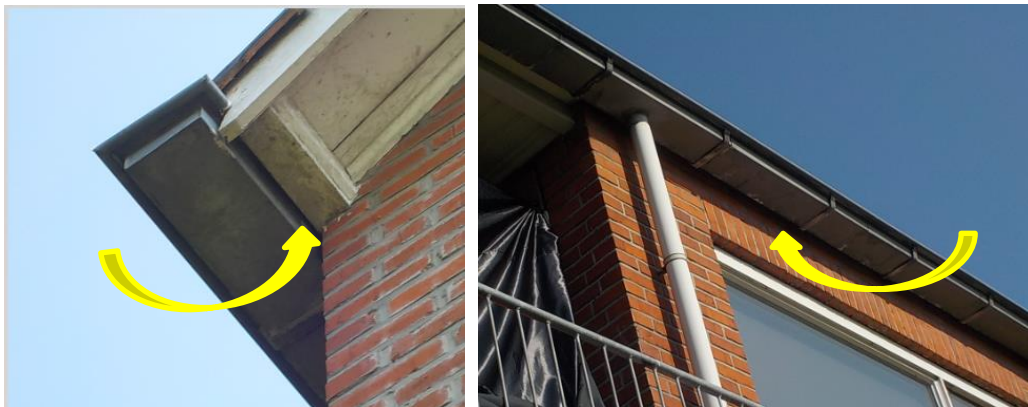
Figuur 7 Ventilatie roosters in de spouwmuur met een vrije aanvliegeroute die vleermuizen toegang kunnen bieden tot in de spouwmuur.

Rode flatgebouw (Nansenstraat)

Het flatgebouw met de rode rand, Nansenstraat nr. 37-69 is ongeschikt als mogelijk verblijfplaats voor vleermuizen. De ventilatieroosters in de spouwmuur zitten meteen boven de balkons. Hierdoor is de aanvliegeroute ongeschikt. Verdere geschikte spleten zijn niet aanwezig. Een verblijfplaats van een vleermuis bij het flatgebouw met de rode rand is dus uit te sluiten.

Rijtjeswoningen (Nansenstraat)

De rijtjeswoningen aan de Nansenstraat nr. 4 t/m 18, zijn geschikt als mogelijke verblijfplaats van vleermuis. Er zit ruimte tussen de dakgoot en de muur waar vleermuizen in kunnen vliegen.

Figuur 8 (links) Woningen aan de Nansenstraat 4 t/m 18 is ruimte tussen de dakgoot en de muur waar vleermuizen de spouw kunnen bereiken.

Essentiele vliegroutes

Essentiele vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, zijn niet aanwezig. Essentiele vliegroutes bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Deze Lijnvormige structuren zijn wel aanwezig in het onderzoeksgebied zoals de bomenrijen langs de Troelstralaan. De bomenrij aan de Troelstralaan blijft behouden en in de omgeving biedt voldoende vergelijkbare lijnvormige structuren om eventueel verloren vliegroutes te vervangen.

Essentieel foerageergebied

In het onderzoeksgebied ontbreekt belangrijk onmisbaar foerageergebied. Ook omdat het onderzoeksgebied deel uitmaakt van een veel groter gebied waarin geschikt foerageergebied in ruime mate aanwezig is.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden leiden tot negatieve effecten op vleermuizen. Vervolgstappen zijn zodoende aan de orde.

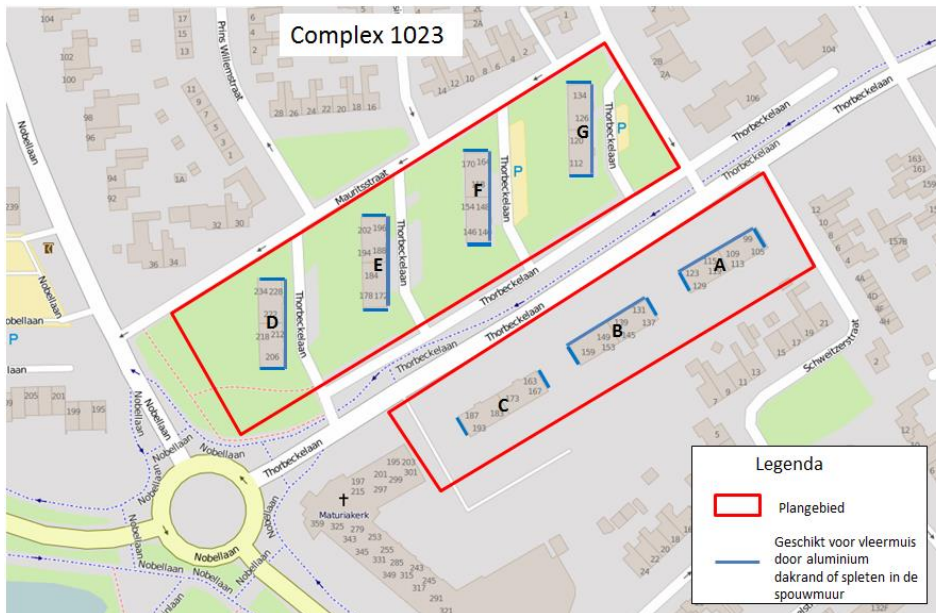
De flatgebouwen met de blauwe rand, Nansenstraat nr. 20-54 en Mr PJ Troelstralaan nr. 141-187, en de rijtjeswoning, Nansenstraat nr. 4-18, bieden mogelijkheden tot verblijfplaatsen van de vleermuis. Om met zekerheid uit te kunnen sluiten dat er geen schade optreedt aan beschermde verblijfplaatsen van vleermuis is er nader onderzoek nodig. Dit onderzoek dient plaats te vinden conform het vleermuisprotocol 2013 om juridische houdbaarheid te garanderen. Dit houdt in dat er vier bezoeken plaatsvinden in de periode tussen mei en september met het laatste bezoek in september. Om een goed beeld te verkrijgen van de verschillende typen verblijfplaatsen die vleermuizen hebben is het van belang alle vier de bezoeken uit te voeren. Indien verblijfplaatsen worden aangetroffen is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Onderdeel van het aanvragen van een ontheffing is het opstellen van een projectplan en het uitwerken van compenserende en mitigerende maatregelen. De geplande werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op mogelijk aanwezige vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen en vervolgstappen zijn hiervoor niet aan de orde.

Complex 1023

Aanwezige beschermde soorten

Verblijfplaatsen

De zeven flatgebouwen in het plangebied aan de Thorbeckelaan, bieden diverse potenties voor beschermde vleermuisverblijfplaatsen (zie figuur 9). Er zijn veel spleten en open stootvoegen aanwezig waardoor vleermuizen toegang kunnen krijgen tot in de spouwmuur. De aluminium daklijsten sluiten niet goed aan op de muur waardoor vleermuizen hier onder kunnen gaan zitten. De mogelijke verblijfplaatsen in de flatgebouwen worden op de volgende pagina per gebouw toegelicht.

Figuur 9 locatie mogelijk geschikte verblijfplaatsen van de vleermuis.

A Zijgevels geschikt vanwege aluminium dakrand, achter ongeschikt. Voorkant gebouw open spleten.

B Zijgevels geschikt vanwege aluminium dakrand, achter ongeschikt. Voorkant gebouw spleten.

C Zijgevel open spleten. Voor- en achterkant gebouw geen spleten.

D Aluminium daklijsten bij kopse kanten en 5 open spleten voor aan de voorkant van het gebouw.

E Aluminium daklijsten bij kopse kanten en 5 open spleten voor aan de voorkant van het gebouw.

F Aluminium daklijsten bij kopse kanten en 5 open spleten voor aan de voorkant van het gebouw.

G Aluminium daklijsten bij kopse kanten en 5 open spleten voor aan de voorkant van het gebouw.

Figuur 10 Open stootvoegen waar de vleermuis in de spouwmuur kan komen.

Figuur 11 (links) Ruimte tussen de aluminium daklijst geschikt voor verblijfplaats vleermuis (rechts) Ventilatiespleten met vrije aanvlugroute waar vleermuizen in de spouwmuur kunnen komen.

Essentiele vliegroutes

Essentiele vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, zijn niet aanwezig. Essentiele vliegroutes bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Deze Lijnvormige structuren zijn wel aanwezig in het onderzoeksgebied in de vorm van de aan te pakken flatgebouwen, echter, deze zijn niet essentieel. De bomen blijven behouden en in de omgeving biedt voldoende vergelijkbare lijnvormige structuren om eventueel verloren vliegroutes te vervangen.

Essentieel foerageergebied

In het onderzoeksgebied ontbreekt belangrijk onmisbaar foerageergebied. Ook omdat het onderzoeksgebied deel uitmaakt van een veel groter gebied waarin geschikt foerageergebied in ruime mate aanwezig is.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden aan de flatgebouwen aan de Thorbeckelaan leiden wel tot negatieve effecten op vleermuizen. De bebouwing in het plangebied biedt mogelijkheden tot verblijfplaatsen van vleermuizen. Om met zekerheid uit te kunnen sluiten dat er geen schade optreedt aan beschermde verblijfplaatsen van vleermuis is er nader onderzoek nodig. Dit onderzoek dient plaats te vinden conform het vleermuisprotocol 2013 om juridische houdbaarheid te garanderen. Dit houdt in dat er vier bezoeken plaatsvinden in de periode tussen mei en september met het laatste bezoek in september. Om een goed beeld te verkrijgen van de verschillende typen verblijfplaatsen die vleermuizen hebben is het van belang alle vier de bezoeken uit te voeren. Indien verblijfplaatsen worden aangetroffen is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Onderdeel van het aanvragen van een ontheffing is het opstellen van een projectplan en het uitwerken van compenserende en mitigerende maatregelen. De geplande werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op mogelijk aanwezige vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen en vervolg stappen zijn hiervoor niet aan de orde.

Sporthal

Aanwezige beschermde soorten

Verblijfplaatsen

In het plangebied ontbreken verblijfplaatsen voor vleermuizen, omdat in de bebouwing geen geschikte openingen aanwezig zijn die leiden naar een plek waar vleermuizen een goed verblijf hebben.. De betimmering is zodanig afgewerkt dat vleermuizen er niet tussen kunnen kruipen. Open stootvoegen of kieren die naar de spouw leiden ontbreken. Roosters zijn alleen aan de onderzijde van de gevel aanwezig. Hierdoor is het gebouw ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

Essentiele vliegroutes

Essentiele vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, zijn niet aanwezig. Essentiele vliegroutes bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Deze lijnvormige structuren ontbreken in het onderzoeksgebied. De kastanjabomen buiten het plangebied kunnen dienen als vliegroute, deze blijft behouden.

Essentieel foerageergebied

In het onderzoeksgebied ontbreekt belangrijk onmisbaar foerageergebied. Ook omdat het onderzoeksgebied deel uitmaakt van een veel groter gebied waarin geschikt foerageergebied in ruime mate aanwezig is.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden aan de sporthal leiden niet tot negatieve effecten op vleermuizen. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

2.1.4 Grondgebonden zoogdieren

Complex 1033 en 1023

Aanwezige beschermde soorten

Het voorkomen van de matig zwaar beschermde steenmarter is in Assen bekend (www.zoogdiervereniging.nl). De soort kan foerageergebied hebben in en om de woningen. Verblijfplaatsen zijn niet waarschijnlijk. Bewoners klagen dan vaak over overlast van de dieren. Ook zijn er geen sporen aangetroffen van de soort. De flatgebouwen zijn langs de onderzijde rondom dicht waardoor de steenmarter niet binnen kan komen. Overige zoogdieren met een zwaardere bescherming zijn niet aanwezig.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

Sporthal

Aanwezige beschermde soorten

Het voorkomen van de matig zwaar beschermde steenmarter in Assen is bekend (www.zoogdiervereniging.nl). De soort kan foerageergebied hebben in en om de woningen buiten het plangebied. Verblijfplaatsen in de sporthal zijn uitgesloten. Er waren geen geschikte openingen in het gebouw die toegang bieden aan de steenmarter.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

2.2 Overige soorten

Het voorkomen van overige soorten met een juridisch zwaarder beschermingsregime (reptielen, amfibieën, vissen, libellen, dagvlinders en andere ongewervelden) kan op voorhand worden uitgesloten op alle drie de locaties. Voor deze soorten is geen geschikt leefgebied aanwezig vanwege de afwezigheid van water en/of geschikte vegetatie en de stedelijke ligging. Effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

2.3 Licht beschermde soorten

Aanwezige beschermde soorten

In de drie plangebieden complex 1033, 1023 en de sporthal is leefgebied aanwezig voor een gering aantal licht beschermde soorten. Het betreft de volgende soorten: egel, bosmuis, huisspitsmuis.

Effecten en vervolg

De negatieve effecten op licht beschermde planten en dieren zullen niet leiden tot het vernietigen van hele populaties. Het betreft allemaal algemene soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling. Schade aan soorten waarvoor een vrijstelling geldt voor de Flora- en faunawet hoeft niet te worden gecompenseerd. Op deze soorten is de zorgplicht wel van kracht (artikel 2 Flora- en faunawet). De zorgplicht bepaalt dat men wilde planten en dieren zo min mogelijk schade dient te berokken.

3 | Conclusie

3.1 Conclusie beschermde soorten

In tabel 2 is een overzicht weergegeven van de (mogelijke) aanwezige zwaar beschermde soorten waarop negatieve effecten op voorhand niet zijn uit te sluiten. Het gaat daarbij om vleermuizen, huismus, gierzwaluw en algemene broedvogels. Andere matig zwaar of zwaar beschermde soorten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Tabel 2 Overzicht van (mogelijk) aanwezige zwaar beschermde soorten per locatie, waarop de werkzaamheden negatieve effecten kunnen hebben. Rood = Nader onderzoek; Oranje = Maatregelen

Complex	Straat	Vleermuizen	Huismussen	Gierzwaluwen	Alg. broedvogels
1033	Nansenstraat 4 t/m 18	Ja	Ja	Ja	Ja
1033	Mr PJ Troelstralaan 145 t/m 187, Nansenstraat 35 t/m 69 (oneven) en Nansenstraat 141 t/m 185 (oneven)	Ja	Nee	Nee	Ja
1023	Thorbeckelaan 99 t/m 234	Ja	Nee	Nee	Ja
Sporthal	Selma Lagerlöflaan 2	Nee	Nee	Nee	Ja

3.2 Samenvatting effecten en vervolg

Huisumus en gierzwaluw

De rijtjeswoningen aan de Nansenstraat 4 t/m 18 zijn een geschikte verblijfplaats voor gierzwaluwen en huismussen. Om uitsluitel te verkrijgen over de aanwezigheid van nesten van gierzwaluw en huismus is nader onderzoek conform de van toepassing zijnde soortenstandaards noodzakelijk:

- Voor de gierzwaluw houdt dit in dat er drie rondes tussen 1 juni en 15 juli moeten plaatsvinden met tussen de bezoeken minimaal 10 dagen.
- Voor de huismus zijn er twee rondes tussen 1 april en 15 mei nodig, tevens met een tussentijd van minimaal 10 dagen.

Indien nesten van huismus en/of gierzwaluw worden aangetroffen is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Onderdeel van het aanvragen van een ontheffing is het opstellen van een projectplan en het uitwerken van compenserende en mitigerende maatregelen.

Vleermuizen

De flatgebouwen met de blauwe rand, Nansenstraat nr. 20-54 en Mr PJ Troelstralaan nr. 141-187, en de rijtjeswoning, Nansenstraat nr. 4-18, van complex 1033 tevens als alle bebouwing van complex 1023 zijn geschikt als mogelijke verblijfplaats van de vleermuis. Om negatieve effecten op de beschermde vleermuizen te voorkomen is er nader onderzoek nodig conform het vleermuisprotocol 2013. Dit onderzoek bestaat uit vier bezoeken verspreid over de periode van mei tot september, conform het Vleermuisprotocol 2013. Door te werken volgens dit protocol is juridische houdbaarheid gegarandeerd. Wanneer bij het onderzoek verblijfplaatsen worden aangetroffen is een ontheffingsaanvraag bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland noodzakelijk.

Onderdeel van deze aanvraag is het opstellen van een activiteitenplan waarin mitigerende en compenserende maatregelen zijn uitgewerkt.

Algemene broedvogels

Vanwege de (mogelijke) aanwezigheid van nesten van algemene broedvogels bij complex 1033, 1023 en de sporthal moet op deze locatie buiten het broedseizoen gewerkt worden. Dit betreft de periode van begin maart – half juli. Indien werkzaamheden niet buiten het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd, dan is voorafgaand aan de sloop een broedvogelcontrole nodig. Als blijkt dat geen nesten aanwezig zijn kan de sloop doorgaan, als blijkt dat een ingebruikzijdend nest aanwezig is, dan dient te worden gewacht tot de vogel is uitgebroed en de jongen vliegvlug zijn.

Licht beschermde soorten

In en rond het plangebied komen een aantal licht beschermde soorten voor. Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is voor deze soorten niet nodig. De algemene zorgplicht (zie Bijlage I) is wel van kracht.

4 | Literatuur en bronnen

- Bos, E., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay en I. Wynhoff (De Vlinderstichting), 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk en J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging.
- Creemers, R.C.M. en J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. Nationaal natuurhistorisch museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998 - 2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Weeda, E.J., R. Westra, Ch. Westra en T. Westra, 1985-1994. Nederlandse oecologische flora. Wilde planten en hun relaties deel 1 - 5. KNNV Uitgeverij / IVN.
- www.ravon.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

Overig

- Google Earth Pro., 2016. Tele Atlas.
- Openstreemaps.org, 2016

B 1 | Bijlage: Flora-en faunawet

Flora- en faunawet

Wetsartikelen

Door de in april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet is de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. Het doel van de wet is om in het wild levende planten en dieren te beschermen. Voor dit project zijn de volgende artikelen van de wet relevant:

- Artikel 2 legt een zorgplicht op. Dat houdt in dat ingrepen zodanig worden uitgevoerd dat de beïnvloeding van de in het wild levende soorten planten en dieren minimaal is.
- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
- Artikel 9 verbiedt het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 10 verbiedt het verontrusten van beschermde dieren.
- Artikel 11 verbiedt het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten of holen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Beschermingscategorieën

De Flora- en faunawet in samenhang met het Besluit en de Regeling beschermde dier- en plantensoorten biedt de mogelijkheid tot het verkrijgen van vrijstellingen en ontheffingen van die verboden, mits aan voorwaarden wordt voldaan. De volgende beschermingsregimes worden onderscheiden:

Licht beschermde soorten. Dit betreft een aantal beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling, mits bij ingrepen sprake is van de uitvoering van bepaalde werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Matig beschermde soorten. Dit betreft soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling of ontheffing wordt verleend. Voor deze soorten geldt een vrijstelling, als volgens een door de minister van LNV (thans EZ) goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Als niet volgens een gedragscode wordt gewerkt, zal voor deze soorten een ontheffing aangevraagd moeten worden. Deze ontheffing wordt verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten (de zogenaamde lichte toets).

Zwaar beschermde soorten. Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, alsmede soorten die voorkomen op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, alsmede de van nature binnen de Europese Unie voorkomende vogelsoorten. Een ontheffing met betrekking tot deze soorten wordt verleend als wordt voldaan aan drie criteria: 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten; 2) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang; 3) er is geen andere bevredigende oplossing. Aan de alle drie de criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zogenaamde uitgebreide toets.

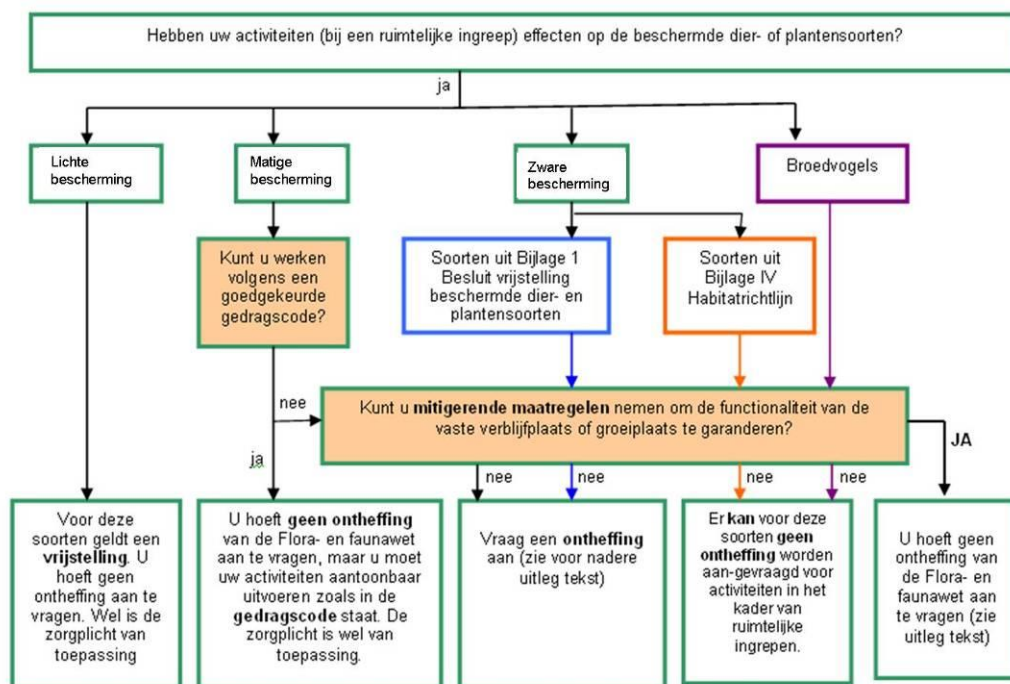
Broedvogels Voor vogels, evenals voor diersoorten genoemd op bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bepaalde soorten die bij AMvB zijn aangewezen, geldt ingevolge de Flora- en faunawet het zwaarste beschermingsregime. Dit beschermingsregime is aan de orde bij de ontheffingverlening. Werkzaamheden waarbij nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden beschadigd, vernield, uitge-

haald, weggenomen of verstoord, zijn op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet verboden. Voor veel vogels wordt aangenomen dat zij alleen tijdens het broedseizoen een nestplaats en/of een vaste rust- en verblijfplaats hebben en buiten deze periode niet. Om te voorkomen dat in strijd wordt gehandeld met het verbod van artikel 11 van de Flora- en faunawet, dient in dat geval het broedseizoen te worden ontzien. Voor een kleine groep vogels geldt dat zij hun nestplaatsen en/of hun vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond in gebruik (kunnen) hebben. Deze plaatsen vallen dan ook jaarrond onder het beschermingsregime van artikel 11. De vogelsoorten waarvoor dit geldt, zijn door de Dienst Regelingen van het toenmalige Ministerie van LNV vermeld op de "Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep" van augustus 2009. Door het treffen van mitigerende maatregelen kan worden voorkomen dat in strijd wordt gehandeld met de verbodsbepaling van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Indien aantasting of verstering van de nestplaats of de vaste rust- en verblijfplaats niet te voorkomen is, dient een ontheffingsaanvraag te worden ingediend.

Toetsingskader Flora- en faunawet

Stroomschema

Op 26 augustus 2009 is door het toenmalige ministerie van LNV een aangepast beoordelingschema voor de ontheffingsplicht bij ruimtelijke ingrepen gepubliceerd (Ministerie van LNV, 2009). Centraal in deze beoordelingswijze staan de mitigerende maatregelen waarmee de functionele leefomgeving van beschermde planten en dieren behouden moet blijven. Pas als de effecten van de beoogde ruimtelijke ingrepen op beschermde soorten niet gemitigeerd kunnen worden, is er in het kader van de Flora- en faunawet sprake van een ontheffingsplicht. In het stroomschema in figuur A is de beoordelingswijze voor soorten met een verschillend beschermingsregime uitgewerkt.

Figuur A. Stroomschema van de werking van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen (op basis van: Ministerie van LNV, 2009).

Mitigatie als uitgangspunt

Als er bij de effectenbeoordeling van een activiteit is vastgesteld dat negatieve gevolgen op beschermde soorten kunnen optreden (dat wil zeggen: overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet), zijn vervolgstappen aan de orde. Met uitzondering van de licht beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt, staat het treffen van mitigerende maatregelen hierbij steeds centraal. Mitigerende maatregelen zijn gericht op het voorkomen van negatieve gevolgen van een activiteit. Onder mitigatie valt bijvoorbeeld het aanpassen van de planning van de werkzaamheden op de aanwezigheid van beschermde soorten, het verplaatsen van dieren voorafgaand aan werkzaamheden of het aanbieden van alternatieve verblijf- en foerageerplekken.

De mitigerende maatregelen zijn voldoende als de functionaliteit van het leefgebied continu behouden blijft. Belangrijke aspecten hierbij zijn:

- Het leefgebied omvat naast een voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats ook de foerageergebieden en de migratieroutes die nodig zijn om de verblijfplaats te gebruiken.
- Ook een tijdelijke achteruitgang als gevolg van de activiteit is niet toegestaan. De mitigatie moet dus al werken op het moment dat het negatieve effect van de activiteit optreedt.
- Over het succes van de mitigerende maatregel dient een hoge mate van zekerheid te bestaan. Deze zekerheid kan bijvoorbeeld verkregen worden door wetenschappelijk onderzoek of aantoonbare praktijkervaringen.

Procedures per beschermingscategorie

Uit figuur A blijkt dat er bij elke beschermingscategorie op een andere manier invulling gegeven kan worden aan de mitigatie van effecten.

Licht beschermde soorten. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling. Er geldt geen mitigatieverplichting. Wel is de zorgplicht van toepassing. Deze plicht houdt in dat iedereen bij al zijn handelen nadelige gevolgen voor alle in het wild levende dieren en planten zoveel mogelijk moet voorkomen. Het onnodig toebrengen van schade is niet toegestaan.

Matig beschermde soorten. Voor het uitvoeren van mitigerende maatregelen kan bij matig beschermde soorten worden teruggegrepen op een goedgekeurde gedragscode (of eventueel zelf een gedragscode worden opgesteld). Gedragscodes worden opgesteld door sectoren (zoals waterschappen, gemeenten of de bouwsector) en ter goedkeuring voorgelegd aan Dienst Regelingen. Iedereen kan gebruik maken van deze gedragscodes voor zover de betreffende activiteit en het effect hiervan op beschermde soorten in de gedragscode zijn opgenomen. De situatiespecifieke uitwerking van de mitigatie moet dan worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Als er geen gedragscode beschikbaar is, geldt de werkwijze zoals bij zwaar beschermde soorten is beschreven.

Zwaar beschermde soorten. Het werken volgens een gedragscode is bij zwaar beschermde soorten niet toegestaan. De mitigerende maatregelen moeten in dit geval worden vastgelegd in een activiteitenplan. In de praktijk zullen de mitigerende maatregelen die in een activiteitenplan worden vastgelegd veel overeenkomst vertonen met een werkprotocol voor matig beschermde soorten. Een wezenlijk verschil is dat er geen goedkeuring van Dienst Regelingen aan een activiteitenplan ten grondslag ligt. Deze goedkeuring moet daarom nog worden aangevraagd in de vorm van een ontheffing.

Vogels. Voor broedvogels bestaat de mitigatie in de regel uit het ontzien van de broedtijd of het treffen van maatregelen om te voorkomen dat vogels in het projectgebied tot broeden komen. Voor soorten met een jaarrond beschermde nestplaats is daarnaast een omgevingscheck vereist. Hierbij moet worden vastgesteld of de soort zelfstandig in de omgeving een vervangend nest kan vinden. Is dat niet het geval dan moet een alternatief nest worden aangeboden. Als ook dat niet mogelijk is, geldt er een ontheffingsplicht.

Ontheffingsplicht

Op het moment dat de functionaliteit van het leefgebied van beschermde soorten met het uitvoeren van mitigerende maatregelen niet gegarandeerd kan worden, is er sprake van een ontheffingsplicht. De aanvraag voor een ontheffing, of bij een WABO-procedure voor een zogenaamde verklaring van geen bedenkingen, wordt door Dienst Regelingen op de volgende criteria beoordeeld:

1. De gunstige staat van instandhouding van de soort
2. Is er sprake van een wettelijk belang (niet voor matig beschermde soorten)
3. Is er een alternatieve oplossing (niet voor matig beschermde soorten).

Voor soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (dit betreft een aantal van de zwaar beschermde soorten, waaronder alle vleermuizen) alsmede voor broedvogels geldt dat ruimtelijke ingrepen geen wettelijk belang zijn voor een ontheffing. Er dient sprake te zijn van een zwaarder belang, zoals volksgezondheid, openbare veiligheid of andere grote redenen van openbaar belang. Als dit zwaardere belang niet aanwezig is, is voor deze soorten het uitvoeren van voldoende mitigerende maatregelen de enige manier om doorgang aan het initiatief te kunnen geven.

Rode lijsten

Soorten zijn opgenomen in Rode lijsten als ze worden bedreigd in hun voortbestaan. Deze lijsten omvatten verdwenen, ernstig bedreigde, bedreigde, kwetsbare en gevoelige planten en dieren in Nederland, verdeeld over achttien soortgroepen. Maatgevend voor plaatsing op deze lijst is mede de mate van afname van een soort in de afgelopen jaren. De Rode lijst biedt echter geen bescherming zoals de Flora- en faunawet dat doet. Voor het Ministerie van LNV zijn de Rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Het Ministerie streeft ernaar dat een volgende Rode lijst, die per soortgroep elke tien jaar verschijnt, kleiner zal zijn dan de huidige lijst. Hiertoe stimuleert het Ministerie dat bij bescherming en beheer van gebieden rekening wordt gehouden met de Rode lijstsoorten, en dat zo nodig en zo mogelijk aanvullende soortgerichte maatregelen zullen worden genomen. Van de verschillende overheden en terreinbeherende organisaties mag worden verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten (Ministerie van LNV, 2004). In de Rode lijst worden diverse categorieën onderscheiden:

- ernstig bedreigd: zeer sterk afgenomen en nu zeer zeldzaam;
- bedreigd: sterk afgenomen en nu zeldzaam tot zeer zeldzaam, of zeer sterk afgenomen en nu zeldzaam;
- kwetsbaar: matig afgenomen en nu vrij tot zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen en nu vrij zeldzaam;
- gevoelig: stabiel of toegenomen maar zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen maar nog algemeen.

Colofon

Opdrachtgever

Actium

Contactpersoon

M. Rosendaal

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9
Postbus 10034 | 9400 CA Assen
T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl
www.burobakker.nl

Projectleiding

drs. M.C. M. Solomons

Rapportage

L. Oor (stagiair)

Veldwerk

Ing. W. Hulsegge

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2016); Quickscan complex 1023,1033 en
de gymzaal in Lariks. Rapport P16147, Assen.

Foto's: Ing. W. Hulsegge